

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 505)

**Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları
(1/728)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/101-29/02563

11.6.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 3.5.1990 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ve gerekçesi ekil olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması anlaşmalarının ana amacı ilgili ülkeler arası sermaye ve teknoloji akımının teşvik ve bu ülkelerin hukuk düzeni içinde nasıl korunduğunu tespit etmektir.

Bilindiği üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanan 6 ncı 5 Yıllık Kalkınma Planının ve onu izleyen yıllık icra programlarının en önemli ilkeleri arasında, ülke ekonomisinin dışa açılması, yani ülke müteşebbis ve sermaye gücünün dış ülkelere, yabancı sermaye ve teknolojisinin ülkemize gelmesi, dolayısıyla ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesidir.

Bu çerçeve içinde, ülkemizde yatırım yapan yerli ve yabancı sermayenin çalışma esaslarını geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla çeşitli kanunlara paralel olarak, yatırım ve ticarî ilişkilerimizin yoğun olduğu ülkeler ile 1961 yılında başlatılan yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına yönelik anlaşmalar yapılması hızlandırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ve Danimarka Krallığı arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının esasları şöyle özetlenebilir;

1. Türkiye Cumhuriyeti ve Danimarka Krallığı'nda uygulanan yabancı sermaye ve kam-biyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanıtılmasına imkân vermek,
2. Türkiye Cumhuriyeti ve Danimarka Krallığı'nda yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu hakları tespit etmek,
3. Her iki ülkede, özel teşebbüs-devlet arasında çıkacak ihtilafların nasıl çözümleneceğini tespit etmek,

Bu anlaşam Türk özel teşebbüsüne Danimarka'da, Danimarka özel teşebbüsüne Türkiye'de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken ilgili ülkeye maddî ve manevî yönden herhangi yeni bir yük getirmemektedir.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu maddede anlaşma içinde sık sık sözü edilen yatırım, yatırımcı ve yatırımla ilgili faaliyetlerin tanımları yapılmaktadır. Özellikle "yatırım" tanımı 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'na paralellik sağlanarak hazırlanmıştır.

Madde 2. — Taraflar kendi kanunları çerçevesinde, diğer tarafın yatırımlarına izin verecektir. Burada önemli olan yatırımların öncelikle izne tabi olmaları, ikincisi, ülkesinde yatırım yapılacak olan tarafın kanunları çerçevesinde izin verilmesidir.

Madde 3. — Taraflar ülkelerinde yapılacak olan yatırımlara adil ve eşit muamele edecek ve bu muamele kendi yatırımcılarına ve en ziyade müsaadeye mazhar bir devletin vatandaş ve şirketlerine yapılan seviyede himayeye tabi tutacaklardır. Ancak, burada sözü geçen muamele özel anlaşmalar çerçevesinde ekonomik gruplara ve benzeri uluslararası anlaşmalarla verilmiş olan imtiyazlardan yararlanmak anlamında yorumlanmayacaktır. Taraflar yatırımların idaresi, işletilmesi ve kullanımı sırasında da yatırımcılara eşit muamele yapacaklardır.

Madde 4. — Bu madde Anayasamızda da öngörülmüş olan kamulaştırma ve devletleştirme konularını kapsamakta ve kamu yararı amacı güdülmekçe böyle bir işlemin yapılmayacağını öngörmektedir. Kamu yararı amacı güdülse dahi bunun kanuna uygun bir tazminat karşılığı ve eşitlik ilkeleri içinde yapılmasını teminat altına almaktadır. Kamulaştırmanın hukukiliğine ve bedeline mahallî makamlar nezdinde itiraz hakkı saklı kalmaktadır.

Madde 5. — Bu maddede bir tarafın yatırımlarının diğer tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma ve benzeri hallerde zarara uğraması halinde evsahibi ülkenin bunu nasıl tazmin edeceği düzenlenmektedir.

Madde 6. — Yatırımlarla ilgili transferleri düzenleyen bu maddede transfer konusu işlemler ve transferlerde uygulanacak usuller yer almaktadır. 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, yabancı sermaye çerçeve kararı ve tebliğinde transferi öngörülen kalemlerle burada sayılanlar aynıdır.

Kamulaştırma ve zarara uğrama nedeni ile ödenecek tazminat bedeli de buraya dahil edilmiştir. Ayrıca transferlerde vaki olabilecek gecikmeler de burada düzenlenmiştir.

Transferlerde uygulanacak kur ve transferin herhangi bir konvertibl para cinsi üzerinden yapılabileceği belirtilmektedir.

Madde 7. — Bu maddede Âkit Taraflardan birinin ülkesinde yapılmış olan yatırımın yatırımcısının ülkesinde sigorta edilmiş olması halinde de sigorta şirketinin yatırımcı şirketin sahip olacağı haklara halefiyeti ele alınmaktadır.

Madde 8. — Bu maddede yatırımcı şirket ile evsahibi ülke arasında çıkabilecek anlaşmazlığın tanımı yapılmakta, bu tanıma uygun bir anlaşmazlık çıkması halinde de bu anlaşmazlığın nasıl çözümleneceği açıklanmaktadır. Çözüm yolları adım adım belirtilmiştir. Önce görüşmeler yapılacak, başarılı olmazsa bağlayıcı olmayan itişareler yapılacak, Türk yargı organlarına müracaat yolları açık tutulacak ancak bir yıl içinde Türk yargı organlarından kesin karar alınamaz ise o takdirde davadan feragat edilerek Uluslararası Merkeze tahkim için müracaat edilebilecektir. Bu maddenin amacı, Türk yargı organlarına müracaatı teşvik etmek ve kesin karar alınmış ise, bu kararın tekrar uluslararası bir mercide tartışılmasını önlemektir. Bu anlaşmada başka bir hukuk belirtilmediğine göre uyuşmazlıklara yatırımın yapıldığı yer kanunu uygulanacaktır. Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi sadece şirket ve devlet arasında çıkan ve doğrudan doğruya yatırımdan kaynaklanan anlaşmazlıkların çözümlendiği merkezdir.

Madde 9. — Bu madde ile bu anlaşmanın uygulama ve yorumundan dolayı iki devlet arasında doğabilecek anlaşmazlıkların çözümü düzenlenmiş, doğrudan doğruya ve anlamlı müzakerelere ağırlık verilmiştir. Ayrıca, merkezde çözüm bekleyen bir anlaşmazlık iki devlet arasında anlaşmazlık konusu yapılamayacaktır.

Madde 10. — Bu maddede anlaşmanın hiçbir hükmünün millî veya uluslararası hukuk bakımından yatırımcısının sahip olduğu bir hakkı ihlal etmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 11. — Bu maddede anlaşmanın nasıl yürürlüğe gireceği, süresi, bitişi belirtilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişler Komisyonu

Esas No. : 1/728

Karar No. : 9

24.10.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 3.10.1990 Tarihli Üçüncü Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Adnan Tutkun
Amasya
Üye
Baki Durmaz
Afyon
Üye
H. Cahit Aral
Elazığ
Üye
Ali Tanrıyar
İstanbul
Üye
Nurettin Yılmaz
Mardin

Sözcü
M. Cavit Kavak
İstanbul
Üye
Fethi Çelikbaş
Burdur
Üye
Öner Miski
Hatay
Üye
Abdülvahap Dizdaroğlu
Mardin
Üye
Özer Gürbüz
Sinop

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/728

Karar No. : 150

10.1.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 11.6.1990 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi gereği "Dışişleri Komisyonu" nda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 9.1.1991 tarihinde yaptığı 37 nci birleşimde, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Sayın Kâmrân İnan'ın başkanlığında Dışişleri Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkililerinin de katılmalarıyla görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, ülke ekonomisinin dışa açılması, ülke müteşebbis ve sermaye gücünün dış ülkelere, yabancı sermaye ve teknolojisinin de ülkemize gelmesi dolayısıyla ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanan 6 ncı 5 Yıllık Kalkınma Planı ile buna bağlı olarak hazırlanan yıllık icra programlarının temel ilkeleri arasında yer almaktadır. Bu ilke doğrultusunda, ülkemizde yatırım yapan yerli ve yabancı sermayenin çalışma esaslarını geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla çeşitli kanunlarda yeni düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca bu düzenlemelere paralel olarak da, yatırım ve ticarî ilişkilerimizin yoğun olduğu ülkeler ile yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin anlaşmaların yapılması da hızlandırılmıştır.

Bu çerçevede içinde, Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı arasında sermaye ve teknoloji alış verişini hızlandırmak amacıyla imzalanan anlaşmanın onaylanmasına ilişkin tasarı ile ilgili olarak Komisyonumuzda yapılan görüşmede, sözkonusu anlaşmanın her iki ülkede uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırması, yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu hakların tesbiti yanında her iki ülkede de özel teşebbüs ile devlet arasında çıkacak ihtilafların nasıl çözümleneceği gibi hususların tesbiti açısından son derece isabetli olacağı ifade edilmiş ancak, Tasarı gerekçesinde yer alan "Türkiye ve Danimarka Krallığı" ibarelerinin yanlış anlaşılmaya yol açmaması için "Türkiye Cumhuriyeti ve Danimarka Krallığı" şeklinde düzeltilmesinin daha doğru olacağı vurgulanmıştır. Hükümet ise yaptığı açıklamada, sözkonusu düzeltmeye katıldığını ifade etmiştir. Daha sonra tasarı ve gerekçesi komisyonumuzca benimsenmiş ve "Dışişleri Komisyonu" nca aynen kabul edilen tasarının maddelerine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Yusuf Bozkurt Özal
Malatya
Sözcü
Reşit Ülker
İstanbul
Üye
Ömer Okan Çağlar
Aydın
Üye
A. Şamil Kazoğlu
Bolu

Üye
Ayhan Uysal
Çanakkale
Üye
Muzaffer Arıcı
Denizli

Üye
Erdal Kalkan
Edirne
Üye
A. Aykon Doğan
Isparta
Üye
Ali Topuz
İstanbul

Üye
Mustafa Şahin
Kayseri
Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli
Üye
Ali Tulip Özdemir
Konya

Üye
Mahmut Öztürk
Niğde
Üye
Zeki Çeliker
Siirt

Başkanvekili
Hazım Kutay
Ankara
Üye
Nihat Türker
Afyon
Üye
Hilmi Ziya Postacı
Aydın
Üye
Sait Ekinci
Burdur

Üye
Ünal Akkaya
Çorum
Üye
İsmail Şengün
Denizli

Üye
Erol Zeytinöglü
Eskişehir
Üye
Etem Cankurtaran
İçel
Üye
Cemal Seymen
Nevşehir
İmzada bulunamadı

Üye
Şevki Göğüsger
Kırşehir
Üye
Mustafa Dinek
Konya
Üye
Sümer Oral
Manisa
İmzada bulunamadı

Üye
Birsel Sönmez
Niğde
Üye
Enis Tütüncü
Tekirdağ

Üye
Tevfik Ertüzün
Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 7 Şubat 1990 tarihinde Kopenhag'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına ilişkin Anlaşma'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Y. Akbulut</i>	
Başbakan	
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Keçeciler</i>	<i>K. İnan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Doğan</i>	<i>G. Toner</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.
<i>C. Çiçek</i>	<i>M. Yazar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>V. Dinçerler</i>	<i>M. Yazar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. Özarslan</i>	<i>E. Konukman</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. Özdemir</i>	<i>M. Tazsar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>K. Akkaya</i>	<i>H. Örüç</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
<i>M. O. Sungurlu</i>	<i>İ. S. Giray</i>
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>A. Aksu</i>	<i>A. Bozer</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>A. Kahveci</i>	<i>A. Akyol</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı
<i>C. Alımkaya</i>	<i>H. Şuğun</i>
Ulaştırma Bakanı	Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanı V.
<i>C. Tuncer</i>	<i>İ. Özarslan</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı V.
<i>İ. Aykut</i>	<i>C. Çiçek</i>
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	Kültür Bakanı
<i>F. Kurt</i>	<i>N. K. Zeybek</i>
Turizm Bakanı	
<i>İ. Aküzüm</i>	

**DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı
Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Ko-
runmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanması-
nın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun
Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı
Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Ko-
runmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanması-
nın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun
Tasarısı**

MADDE 1. — Dışışleri Komisyonu met-
ninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışışleri Komisyonu met-
ninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Dışışleri Komisyonu met-
ninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE DANİMARKA KRALLIĞI ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

GİRİŞ

Herbiri Âkit Taraf olan Türkiye Cumhuriyeti ve Danimarka Krallığı;

Her iki devlette yatırımlar için uygun şartları yaratmak ve kaynakların verimli kullanımı için her iki devlette özel sektörler arasındaki işbirliğini yoğunlaştırmak arzusu ile,

Yatırımların karşılıklılık temelinde adil ve eşit bir muameleye tabi tutulmasının bu amaca hizmet edeceğini kabul ederek,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

Madde 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmada,

(1) (a) “Yatırım” terimi her türlü mal varlığını, sınırlayıcı olmamakla birlikte özellikle aşağıdakileri kapsar :

(i) Hisse senetleri ve şirketlere diğer şekillerdeki katılımlar,

(ii) Yeniden yatırımlarda kullanılan hasılatlar, para alacakları veya bir yatırımla ilişkili bulunan ve malî değeri olan diğer haklar,

(iii) Taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, tedbir rehin gibi diğer haklar ve malın bulunduğu ülkedeki Âkit Tarafın yasalarına göre tanımlanan benzeri diğer haklar,

(iv) Sınaf ve fikrî mülkiyet hakları, patentler, endüstri tasarımı, ticarî unvanlar, itibar “know-how” ve benzeri diğer haklar,

(v) Doğal kaynaklara ilişkin haklar da dahil, hukuken veya sözleşme ile tanınan iş hakları.

(b) Anılan terim :

Yatırımların yapıldığı Âkit Taraf ülkesindeki kanun ve mevzuata uygun şekilde yapılmış bütün doğrudan yatırımları ifade edecektir.

“Yatırımlar” terimi, bu Anlaşmanın yürürlüğe girişinden önce veya sonra bir Âkit Taraf ülkesinde diğer Âkit Taraf yatırımcılarınca yapılan bütün yatırımları kapsayacaktır.

(2) “Hasılat” terimi, bir yatırımdan elde edilen, özellikle, ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, kârları, faizleri, sermaye kazançlarını, temettüleri, royaltileri veya ücretleri ifade eder.

(3) “Yatırımcı” terimi :

(a) Âkit Taraflardan herhangi birinin ilgili mevzuatı uyarınca vatandaşı statüsünde bulunan gerçek kişileri,

(b) Âkit Tarafların ülkelerinin herhangi bir yerinde yürürlükte olan yasalara göre kurulmuş veya başka türlü teşkil edilmiş şirketler, firmalar veya iş müesseselerini ifade eder.

(4) “Ülke” terimi, aynı zamanda, uluslararası hukuka göre Devletin egemenlik haklarını ya da yargılama haklarını kullanabileceği ve bu devletin kıyısına bitişik deniz alanlarını da kapsar.

İşbu Anlaşma Faroe Adalarına ve Grönland'a uygulanmayacaktır.

Madde 2

Yatırım Teşviki

Âkit Taraflardan herbiri, diğer Âkit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını kendi mevzuatına ve idarî uygulamalarına göre kabul edecek ve bu yatırımları mümkün olduğu ölçüde teşvik edecektir.

Madde 3

Yatırımın Korunması

(1) Âkit Taraflardan herbirinin yatırımcılarının yatırımları diğer Âkit Tarafın ülkesinde her zaman adil ve eşit bir muameleye tabi tutulacak ve tam koruma ve güvenlikten yararlanacaktır. Âkit Taraflardan hiçbirisi, diğer Âkit Taraf yatırımcılarının kendi ülkesinde yaptığı yatırımların yönetimi, idaresi, kullanılması, istifadesi ve elden çıkarılmasını makul olmayan veya ayrımcı önlemlerle herhangi bir şekilde engellemeyecektir. Her Âkit Taraf, diğer Âkit Taraf yatırımcılarının yatırımları ile ilgili olarak girmiş olabileceği yükümlülükleri yerine getirecektir.

(2) Âkit Taraflardan hiçbirisi, kendi ülkesinde, diğer Âkit Taraf yatırımcıları tarafından yapılan yatırımları ve diğer Âkit Taraf yatırımcılarının bir yatırımla ve özellikle bunun idare edilmesi, idamesi, kullanımı, istifade edilmesi veya elden çıkarılmasıyla ilgili faaliyetlerini, yatırımcı açısından daha elverişli olanına göre, kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olan bir muameleye tabi tutmayacaktır.

(3) Bu Maddenin hükümleri, Âkit Taraflardan herhangi birinin taraf olduğu aşağıda belirtilen uluslararası anlaşmalar bakımından geçerli olmayacaktır :

(a) Mevcut veya gelecekteki herhangi bir gümrük birliğine, bölgesel ekonomik teşkilatlara ilişkin olanlar veya benzeri uluslararası anlaşmalar,

(b) Tamamen ya da büyük ölçüde vergilendirmeye ilişkin olanlar.

Madde 4

Kamulaştırma ve Tazminat

(1) Bir Âkit Taraf yatırımcılarının yatırımları, kamulaştıran Âkit Tarafın ihtiyaçlarıyla ilgili olan kamusal bir amaçla, uygun kanunî işlemler çerçevesinde, ayırım yapılmadan ve gecikmesiz, yeterli ve etkin tazminat karşılığında, yapılmadığı sürece, diğer Âkit Tarafın ülkesinde millileştirilmeyecek, kamulaştırılmayacak ya da millileştirme veya kamulaştırmaya eşit etkisi olan önlemlere (bundan sonra "kamulaştırma" olarak anılacaktır) maruz bırakılmayacaktır. Bu tazminat, kamulaştırılan yatırımın, kamulaştırmanın öğrenildiği ya da yapıldığı andaki gerçek pazar değeri tutarında olacak, gecikmesiz ödenecek, ödeme zamanına kadar faiz tahakkuk ettirecek, tamamiyle nakte çevrilebilecek ve serbestçe transfer edilebilecektir. İlgili yatırımcı, alınan önlemin ve belirlenen rayicin hukukiliğinin, kamulaştırmayı yapan Âkit Tarafın ilgili adli ve idarî makamlarınca bu paragrafta belirtilen prensiplere uygun olarak zamanında tetkik edilmesini talep edebilecektir.

Madde 5

Zararlar İçin Tazminat

(1) Âkit Taraflardan birinin diğer Âkit Tarafın ülkesinde savaş ya da diğer silahlı çatışmalar, millî olağanüstü hal, isyan, ayaklanma, kargaşa ya da buna benzer olaylar nedeniyle zarara uğrayan yatırımcıları, diğer Âkit Tarafça, alınan herhangi bir önlem itibarıyla (yatırımcı açısından daha elverişli olanına göre) kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaktır.

(2) Varsa, bu Maddeden kaynaklanan ödemeler gecikmeksizin yapılacaktır.

Madde 6

Sermaye ve Hâsılatların Ülkeye Dönüşü ve Transferi

(1) Âkit Taraflardan herbiri aşağıdakilerin transfer edilmesine gecikme olmaksızın müsaade edecektir;

(a) Yatırımın tamamen veya kısmen satış veya tasfiye bedeli;

(b) Nakte çevrilmiş hâsılatlar;

(c) Yatırımla ilgili kredilerin anapara ve faiz ödemeleri için yapılan ödemeler;

(d) Âkit Taraflardan birinin vatandaşlarının, diğer Âkit Tarafın ülkesinde yapılan bir yatırımla bağlantılı faaliyetlerinden kaynaklanan net kazançları;

(e) 4 ve 5 inci Maddeler kapsamındaki ödemeler

(2) Transferler, transfer tarihinde yürürlükte olan kurlardan, yatırımın yapıldığı dövize çevrilebilir para birimi ya da yatırımcı tarafından mutabık kalındığı takdirde, herhangi Bir dövize çevrilebilir para birimi üzerinden yapılacaktır.

Madde 7

Halefiyet

Eğer bir Âkit Taraf yatırımcısının yatırımları ticarî olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde sigortalanmışsa, bu tür bir sigortalamanın şartları gereği, sigortalayanın bahse konu yatırımcının haklarına halefiyeti diğer Âkit Tarafça tanınacaktır.

Sigortalayan, yatırımcının sahip olacağı haklar dışında hiçbir hakka sahip olmayacaktır.

Bir Âkit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar, bu Anlaşmanın 8. Maddesi hükümlerine göre çözümlenecektir.

Madde 8

Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözülmesi

(1) Bu Maddeye göre "yatırım uyumsuzluğu", aşağıdakileri kapsayan bir uyumsuzluğu ifade etmektedir :

(a) Bir Âkit Tarafın yabancı yatırım otoritesince diğer Âkit Tarafın yatırımcısına verilen yatırım izninin yorumlanması veya uygulanması;

(b) Bir yatırımla ilgili olarak, işbu Anlaşma ile verilmiş veya teyid edilmiş bulunan herhangi bir hakkın ihlali.

(2) Bir Âkit Taraf ile diğer Âkit Tarafın yatırımcısı arasında bir yatırım uyumsuzluğunun ortaya çıkması halinde, uyumsuzluğa taraf olanlar, öncelikle uyumsuzluğun karşılıklı görüşmeler ve danışmalar yoluyla çözümlenmesine iyi niyetle çalışacaklardır. Eğer bu görüşme ve danışmalar başarısızlıkla sonuçlanırsa, o zaman uyumsuzluk, yatırımcının ve Âkit Tarafın karşılıklı olarak üzerinde mutabık kalacakları, bağlayıcı olmayan üçüncü kişi prosedürleri yoluyla çözümlenecektir. Eğer uyumsuzluk yukarıda belirtilen prosedürler yoluyla çözümlenemezse, ilgili yatırımcı, uyumsuzluğu, hakemlik yoluyla çözümlenmek üzere, Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezine (bündan sonra “Merkez” olarak anılacaktır) götürebilir; ancak bunun için uyumsuzluğun ortaya çıktığı tarihten itibaren en az bir yıl geçmiş olması, ayrıca, bahse konu yatırımcının uyumsuzlukla ilgili olarak, uyumsuzluğa taraf olan Âkit Tarafın adlı makamlarına başvurmuş olması durumunda, nihaî kararın henüz alınmamış olması gerekmektedir.

(3) (a) Âkit Taraflardan herbiri, yatırım uyumsuzluklarının hakemlik yoluyla çözümlenmek üzere “Merkez”e götürülmesine bu anlaşma ile muvafakat eder.

(b) Bu tür uyumsuzluklarda tahkim, “Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi” nin hükümlerine ve Merkez’in “Tahkim Kuralları” na uygun olarak yerine getirilecektir.

Madde 9

Âkit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıklar

(1) Âkit Taraflar arasında bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması konusunda ortaya çıkabilecek uyumsuzlukların, mümkün olduğu ölçüde Taraflar arasında doğrudan ve anlamlı müzakereler yoluyla çözümlenmesi gerekir. Eğer bu tür bir uyumsuzluk, müzakerenin başlangıcından itibaren üç ay içinde çözümlenemezse, Âkit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine bir tahkim heyetine sevkedilecektir.

(2) Böyle bir tahkim heyeti, her ayrı dava için aşağıdaki şekilde kurulacaktır :

Tahkim talebinin tebellüğünden itibaren üç ay içinde, herbir Âkit Taraf heyetin bir üyesini tayin edecektir. Daha sonra bu iki üye bir üçüncü Devlet vatandaşını seçecekler ve seçtikleri bu kişi Âkit Taraflarca onaylandıktan sonra Heyet Başkanı olarak tayin edilecektir. Başkan diğer iki üyenin atanma tarihinden itibaren üç ay içinde atanacaktır. Eğer belirtilen sürelerden herhangi biri içinde gerekli atamalar yapılamamışsa, diğer herhangi bir anlaşmanın bulunmaması halinde, Âkit Taraflardan herhangi biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'nı, gerekli atamaları yapmaya davet edebilir. Eğer Başkan, Âkit Taraflardan birinin uyuşmazlığında bulunuyorsa veya sözü edilen görevi yerine getirmesine bir başka engel mevcut ise, Başkan Yardımcısı gerekli atamaları yapmaya davet edilecektir. Eğer Başkan Yardımcısı Âkit Taraflardan birinin uyuşmazlığında bulunuyorsa veya onun da sözü edilen görevi getirmesine bir engel mevcut ise, Uluslararası Adalet Divanı'nın, herhangi bir Âkit Taraf vatandaşı olmayan en kıdemli üyesi gerekli atamaları yapmaya davet edilecektir.

(3) Hakem heyeti, bu Anlaşma ve Âkit Taraflar arasında akdedilen diğer Anlaşmaların hükümleri ile uluslararası hukukun gerektirdiği prosedürel standartları uygulayacaktır. Heyet kararını oy çokluğuyla alacaktır. Böyle bir karar nihaî ve her iki Âkit Taraf için bağlayıcı olacaktır.

(4) Âkit Taraflardan herbiri, hakem heyetindeki kendi üyesi ile ilgili ve hakemlik muamelelerinde temsil edilmesinden doğan masrafları karşılayacaktır. Başkanın masrafları ile diğer masraflar her iki Âkit Tarafça eşit olarak karşılanacaktır.

(5) Hakem heyeti prosedürünü kendisi belirleyecektir.

(6) Bu Madde, Anlaşmanın 8 inci maddesine göre “Merkez”e götürülmüş olan ve halen orada bulunan bir uyumsuzluğa uygulanmayacaktır.

Madde 10

Millî ya da Milletlerarası Hukuk

Bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm, millî ya da milletlerarası hukuk çerçevesinde bir Âkit Taraf yatırımcısına diğer Âkit Tarafın ülkesinde tahakkuk eden herhangi bir hak ya da menfaate zarar vermeyecektir.

Madde 11

Yürürlüğe Girme, Yürürlük Süresi ve Sona Erdirme

(1) Bu Anlaşma, Âkit Tarafların kendi ülkelerindeki anayasal işlemlerin tamamlanmış olduğunu birbirlerine yazılı olarak bildirdikleri tarihten sonraki ikinci ayın ilk gününden itibaren yürürlüğe girecektir.

(2) Bu Anlaşma, on yıllık bir süre için yürürlükte kalacak ve ilk on yıllık sürenin bitiminden sonra, Âkit Taraflardan herhangi biri diğer Âkit Tarafa Anlaşmayı feshetme niyetini yazılı olarak bildirmediği takdirde, yürürlükte kalmaya devam edecektir. Fesh-i ihbar, diğer Âkit Tarafça alındığı tarihten bir yıl sonra yürürlük kazanacaktır.

(3) Bu Anlaşmayla ilgili fesh-i ihbarın yürürlüğe girmesinden önce yapılan yatırımlar bakımından, 1'den 10'a kadar olan Maddelerin hükümleri, bahsekonu tarihten itibaren ilave bir on yıl süre için yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşma, Hükümetlerince tam olarak yetkilendirilmiş ve aşağıda imzaları bulunan temsilciler tarafından imzalanmıştır.

Danimarkaca, Türkçe ve İngilizce dillerinde, bütün metinler aynı derecede geçerli olmak üzere, ikişer metin halinde , da, de akdedilmiştir.

Yorumdaki farklılık durumunda, İngilizce metin esas alınacaktır.

Danimarka Krallığı
Hükümeti Adına

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına